

Jedny z prvních tónů zrekonstruovaných varhan v kostele sv. Martina v Třebíči si užili návštěvníci nedělního Varhanního koncertu duchovní hudby. Jeho součástí bylo i žehnání varhan při příležitosti dokončení první etapy jejich generální opravy, na kterou přispěla Nadace ČEZ částkou sto tisíc korun.

Historie svatomartinských varhan se začala psát v roce 1796, kdy na kůr třebíčského kostela postavil svůj dvoumanuálový nástroj s šestnácti rejstříky varhanář Jan Komorník. Po několika opravách a dostavbách se na počátku 19. století dostaly na vídeňský seznam varhan navržených k památkové ochraně a úschově budoucím generacím. „Po pouhých 14 letech po tomto doporučení byl nástroj nahrazen novými varhanami s pneumatickou trakturou. Původní varhany se sice po zatečení vody při opravě věže v roce 1997 dočkaly oprav, avšak celkově se po desetiletích používání ocitly ve stavu vyžadujícím rozsáhlou rekonstrukci," uvedl farář římskokatolické farnosti Třebíč-město Jiří Dobeš. Vzdušnice i dřevěné píšťaly varhan byly napadeny červotočem, levá i pravá skříň se viditelně bortila a také pneumatická traktura vyžadovala výměnu kožených součástí, jelikož neumožňovala spolehlivou a precizní hru.

První etapa rozsáhlé rekonstrukce varhan byla slavnostně zakončena v neděli odpoledne. Její součástí byla výroba nových kovových i dřevěných píšťal, hracího stolu a opravy varhanních skříní, vzdušnic i vzduchového aparátu. V dalších letech třebíčská farnost plánuje finální úpravy v podobě dodávky nového žaluziového stroje včetně ozvučení pozitivu. První etapa opravy třebíčských svatomartinských varhan včetně nové podlahy, vymalování a osvětlení kůru si vyžádala celkem 7 150 000 Kč. S rozpočtem jí významně pomohly příspěvky Kraje Vysočina ve výši 423 600 Kč, Města Třebíč v hodnotě 306 000 Kč i sto tisíc korun od Nadace ČEZ. Farnost v průběhu opravy nabízela také adopční certifikáty. „S financováním první etapy rekonstrukce nám nesmírně pomohli i drobní dárci z řad farníků a veřejnosti, kteří měli možnost adoptovat nové píšťaly. Za finanční příspěvek na vytvoření konkrétní píšťaly obdrželi adopční certifikát, a symbolicky se tak stali jejím rodičem neboli vlastníkem," dodal Jiří Dobeš. Všem dárcům farnost poděkovala varhanním koncertem v kostele sv. Martina první adventní neděli, kde veřejně zazněl zvuk zrekonstruovaného nástroje ve své plné kráse.

Opravu svatomartinských varhan v Třebíči podpořila Nadace ČEZ prostřednictvím grantového

řízení Podpora regionů, které je zaměřeno na rozvoj veřejně prospěšných projektů. „Varhany jsou jedním z nejdůležitějších symbolů každého kostela. Umožňují rozvoj společenských i duchovních hodnot a představují podstatnou část historického i kulturního dědictví každého města i obce. Nástroj v třebíčském kostele bude kromě bohoslužeb a koncertů navíc hojně využíván místním chrámovým sborem i hudební školou při výuce budoucích varhanních mistrů," sdělila Michaela Žemličková, ředitelka Nadace ČEZ.

Jana Štefánková